

Jak stworzyć system finansowania samorządów, który będzie odpowiadał na wyzwania współczesności i zapewni zrównoważony rozwój nie tylko metropolii, lecz także miast średnich i mniejszych? Na to pytanie w swoim wystąpieniu specjalnym „Reforma samorządowa 2.0 - ustawa o zrównoważonym rozwoju miast” odpowiadała Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, Minister Funduszy i Polityki Regionalnej podczas XI Europejskiego Kongresu Samorządów.

Wprowadzenia do tematu dokonała Alina Obrępańska-Bocheńska, podkreślając systemowy charakter planowanych zmian oraz ich znaczenie dla przyszłości polityki regionalnej w Polsce. Następnie głos zabrała minister Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, przedstawiając założenia nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, określanej jako „Reforma samorządowa 2.0”.

Stabilne fundamenty rozwoju

Minister zwróciła uwagę, że obecna sytuacja społeczno-gospodarcza, naznaczona wielością kryzysów i dynamicznymi zmianami, obnaża słabości obowiązujących rozwiązań prawnych. Jej zdaniem system finansowania samorządów wymaga dostosowania do nowych realiów, tak aby zapewnić stabilniejsze i bardziej przewidywalne podstawy rozwoju.

Nowa ustawa ma wypełnić istniejące luki oraz wzmocnić potencjał rozwojowy wszystkich miast. Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz podkreśliła, że w Polsce funkcjonują dziś 82 duże miasta o szczególnym znaczeniu dla rozwoju kraju, które potrzebują adekwatnych narzędzi finansowych i organizacyjnych. Reforma nie ma jednak koncentrować się wyłącznie na największych ośrodkach, jej celem jest stworzenie ram sprzyjających równomiernemu rozwojowi całej sieci miejskiej.

Współpraca zamiast konkurencji

Jednym z kluczowych założeń „Reformy samorządowej 2.0” jest odejście od modelu, w którym miasta konkurują ze sobą o środki i inwestycje, na rzecz modelu opartego na współpracy. Planowane rozwiązania mają być wdrażane stopniowo od przyszłego roku i opierać się na systemie zachęt, zarówno instytucjonalnych, jak i finansowych, do tworzenia związków i partnerstw między miastami powiązаныmi funkcjonalnie.

Szczególą rolę w tym procesie ma odegrać transport publiczny. Minister wskazała na potrzebę wprowadzania jednolitych taryf biletowych w obszarach, gdzie mieszkańcy codziennie przemieszczają się między sąsiadującymi miastami. Takie rozwiązania mają ułatwić mobilność i podnieść jakość życia w całych obszarach metropolitalnych i subregionalnych.

Karta rozwojowa i rola regionów

Istotnym narzędziem planowanej reformy ma być tzw. „karta rozwojowa”, wspólnie tworzona lista kluczowych inwestycji dla związków rozwojowych. Jej celem będzie lepsza koordynacja projektów infrastrukturalnych oraz unikanie ich dublowania, co w praktyce ma przełożyć się na bardziej efektywną alokację środków publicznych.

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz podkreśliła również znaczenie marszałków województw jako partnerów w procesie wdrażania nowych rozwiązań. To na poziomie regionalnym ma następować koordynacja działań i wsparcie dla lokalnych porozumień.

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: poniedziałek, 02, marzec 2026 17:24

Joanna Gryboś-Chechelska

Odsłony: 327

Obawy i odpowiedzi

W części dyskusyjnej pojawiły się pytania o praktyczne skutki reformy. Jedna z prezydentek miast wyraziła obawę, że nowe rozwiązania mogą ograniczyć decyzyjność większych ośrodków miejskich. Minister odniosła się do tych wątpliwości, wskazując na narastającą polaryzację, która coraz silniej oddziałuje na politykę publiczną.

Podkreśliła jednak, że intencją reformy nie jest osłabienie dużych miast, lecz stworzenie instrumentów, które pozwolą wszystkim samorządom, niezależnie od wielkości, skuteczniej odpowiadać na potrzeby mieszkańców i podnosić jakość życia na poziomie lokalnym.

Systemowa zmiana myślenia

Wystąpienie Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz wybrzmiało jako zapowiedź głębokiej, systemowej zmiany w podejściu do polityki miejskiej. „Reforma samorządowa 2.0” ma oznaczać przejście od logiki rywalizacji do logiki partnerstwa, od rozproszonego planowania do skoordynowanego działania i wspólnej odpowiedzialności za rozwój.

To propozycja nowego modelu współpracy między samorządami i administracją centralną, modelu, który ma wzmocnić odporność miast na przyszłe kryzysy i zapewnić im trwałe fundamenty rozwoju.

Związek Powiatów Polskich jest partnerem instytucjonalnym wydarzenia.

Źródło: www.forum-ekonomiczne.pl